

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Військово-юридичний інститут
Кафедра військового права

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Кримінальна відповідальність за воєнні злочини»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за військові злочини» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 24 с.

Розробники:

Передерій Олександр Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри військового права;

Чалий Михайло Григорович, викладач кафедри військового права

Затверджено на засіданні кафедри військового права
(протокол № 11 від 21 червня 2022 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри військового права
(протокол № 12 від 13 червня 2023 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри військового права
(протокол № 12 від 07 червня 2024 р.)

Начальник кафедри – Брідня Єгор Олександрович

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Кримінальна відповідальність за воєнні злочини
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Передерій Олександр Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри військового права
Контактний телефон	+38-057-704-64-63
E-mail	o.s.perederiy@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Групові консультації: Telegram, Google Meet, Zoom Індивідуальні консультації: за допомогою сервісу Zoom або месенджерів (Telegram, WhatsApp)
Назва навчальної дисципліни	Кримінальна відповідальність за воєнні злочини
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Чалий Михайло Григорович, викладач кафедри військового права
Контактний телефон	+38-057-704-64-63
E-mail	m.g.chalyi@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Групові консультації: Telegram, Google Meet, Zoom Індивідуальні консультації: за допомогою сервісу Zoom або месенджерів (Telegram, WhatsApp)

Анотація навчальної дисципліни

Формуються комплексні знання щодо правового регулювання, принципів, підстав та порядку притягнення особи (осіб) до відповідальності за вчинення воєнних злочинів на рівні національного законодавства України та у міжнародному праві. У цьому контексті індивідуальна відповідальність аналізується з точки зору її розуміння складовою перехідного правосуддя (правосуддя перехідного періоду від конфліктного до постконфліктного суспільства). Усвідомлюються сучасні пріоритети міжнародної кримінально-правової політики. Аналізуються актуальний стан та перспективи співпраці України з Міжнародним кримінальним судом в аспекті притягнення суб'єктів до відповідальності за вчинення воєнних злочинів, злочинів проти людяності на тимчасово окупованих територіях тощо.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – надати курсантам знання щодо категорії «воєнні злочини», серйозних порушень законів та звичаїв війни; визначити сучасний стан та перспективи правового регулювання відповідальності за вчинення воєнних злочинів у законодавстві України та на міжнародному рівні; сприяти виробленню навичок аналітичного та критичного мислення; формувати практичні уміння, навички правильного тлумачення та застосування нормативних актів міжнародного кримінального права та законодавства України у сфері регламентації відповідальності за вчинення воєнних злочинів; навчити кваліфікувати дії чи бездіяльність як воєнні злочини.

Завдання – в результаті опанування навчальної дисципліни курсанти повинні *знати*:

поняття «воєнні злочини» та механізм нормативного регулювання відповідальності за їх вчинення на рівні національного законодавства України та у міжнародному праві;

визначення поняття міжнародного злочину та злочину міжнародного характеру, їх співвідношення;

сучасні пріоритети міжнародної кримінально-правової політики, а також актуальний стан і перспективи співпраці України з Міжнародним кримінальним судом;

підходи до класифікації воєнних злочинів;

наявний стан та перспективи розвитку міжнародного співробітництва у системі кримінального переслідування за вчинення воєнних злочинів;

вміти:

визначати пріоритетність у застосуванні норм національного законодавства та міжнародних кримінально-правових норм;

співвідносити юрисдикції міжнародних кримінальних судів, трибуналів та національних судів при здійсненні кримінального переслідування за вчинені міжнародні злочини;

кваліфікувати діяння як воєнні злочини;
ефективно діяти під час виявлення воєнних злочинів, формувати та направляти матеріали для Міжнародного кримінального суду.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія права», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Міжнародне право», «Правові засади забезпечення гендерної рівності в оборонній сфері», «Військове право», «Кримінальний процес», «Право національної безпеки України».

Кореквізити: «Міжнародне гуманітарне право», «Запобігання військовим кримінальним правопорушенням».

Постреквізити: «Запобігання та протидія організованим та транснаціональній злочинності».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Продемонструвати знання щодо концепції та основних компонент правосуддя перехідного періоду.

РН НД 2. Аналізувати джерела міжнародних кримінально-правових норм, положення Римського статуту як підстави функціонування Міжнародного кримінального суду.

РН НД 3. Характеризувати склад воєнного злочину в міжнародному кримінальному праві.

РН НД 4. Пояснювати особливості міжнародної кримінальної відповідальності та відповідальності юридичних осіб і держави в міжнародному кримінальному праві.

РН НД 5. Продемонструвати знання концепції покарання в міжнародному кримінальному праві, видів покарань, обставин, що виключають відповідальність за воєнні злочини в міжнародному кримінальному праві.

РН НД 6. Аналізувати склади воєнних злочинів в міжнародному кримінальному праві.

РН НД 7. Описувати елементи складів міжнародних воєнних злочинів (об'єкт, суб'єкт, об'єктивна та суб'єктивна сторони) за законодавством України.

РН НД 8. Вирішувати проблеми нормативно-правового регулювання воєнних злочинів у кримінальному законодавстві України.

РН НД 9. Пояснювати механізми імплементації міжнародних норм щодо відповідальності за воєнні та інші міжнародні злочини; досліджувати основні вимоги та засоби імплементації на національному рівні.

РН НД 10. Описати систему кримінального переслідування за вчинення воєнних злочинів, її структуру та взаємозв'язок елементів (національний та міжнародний рівні).

РН НД 11. Продемонструвати знання поняття та змісту принципу компліментарності роботи Міжнародного кримінального суду, процесу його створення, особливостей функціонування та компетенції.

РН НД 12. Моделювати алгоритми взаємодії України з Міжнародним кримінальним судом.

Види навчальних занять та самостійна робота

№ з/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми семінарських занять	60
1.	Загальна характеристика воєнних злочинів, система їх складів у міжнародному кримінальному праві.	Загальна характеристика воєнних злочинів у міжнародному кримінальному праві.	2
		Класифікація воєнних злочинів у міжнародному кримінальному праві.	4
2.	Види та склади воєнних злочинів	Види воєнних злочинів за	2

	за законодавством України.	законодавством України.	
		Склади воєнних злочинів за законодавством України.	2
		Склади воєнних злочинів: порівняльний аналіз міжнародного та національного правового регулювання.	2
3.	Імплементція міжнародно-правових норм щодо встановлення відповідальності за воєнні злочини.	Актуальні питання імплементції міжнародно-правових норм щодо встановлення відповідальності за воєнні злочини.	6
4.	Система запобігання воєнним злочинам.	Функціонал системи запобігання воєнним злочинам.	2
5.	Міжнародні кримінальні трибунали та суди.	Компетенція міжнародних кримінальних судів та трибуналів.	4
6.	Міжнародний кримінальний суд.	Організація та діяльність Міжнародного кримінального суду.	2
		Взаємодія правоохоронної та судової системи України з Міжнародним кримінальним судом.	2
		Розвиток міжнародного співробітництва України в системі кримінального переслідування за вчинення воєнних злочинів.	2
7.	Transitional justice.	Concept of the Transitional justice.	6
8.	Концепція перехідного правосуддя в Україні.	Концепція загального та ефективного контролю.	2
		Перехідне правосуддя в Україні: сучасний стан та перспективи.	4
9.	Поняття, предмет, система, принципи міжнародного кримінального права.	Поняття, предмет та система міжнародного кримінального права.	2
		Принципи міжнародного кримінального права.	4
10.	Злочин і склад злочину у міжнародному кримінальному праві.	Злочин і його склад у міжнародному кримінальному праві.	6
11.	Відповідальність та покарання у міжнародному кримінальному праві.	Відповідальність у міжнародному кримінальному праві.	4
		Покарання у міжнародному кримінальному праві.	2

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота курсантів здійснюється у таких формах:

підбір та аналітичне дослідження рекомендованої/додаткової навчальної, наукової літератури, міжнародних та національних нормативних актів,

практики притягнення до відповідальності осіб, які вчинили воєнні злочини, а також інших інформаційних джерел;

опрацювання конспектів лекцій;

виконання практичних завдань;

робота над кейсами;

виконання індивідуальних робіт;

підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, контрольних робіт);

самотестування;

підготовка до семінарських занять та диференційованого заліку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах для самостійної роботи та семінарських занять з навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за воєнні злочини» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри військового права.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%B2%D1%80#Text>
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
4. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 р. №

1906-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» : Указ Президента України від 25.03.2021 р. № 121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>

6. Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (Protocol I), 8 June 1977. URL: https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/icrc_002_0321.pdf

7. Report of the Special Rapporteur on the promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence (Distr.: General, 21 August 2017, A/HRC/36/50). URL: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g17/243/19/pdf/g1724319.pdf>

8. Report on Preliminary Examination Activities (2019): The Office of the Prosecutor of the International Criminal Court. URL: <https://www.icc-cpi.int/itemsDocuments/191205-rep-otp-PE.pdf>

9. Review of the International Criminal Court and the Rome Statute system : Resolution ICC-ASP/18/Res.7. URL: https://asp.icc-cpi.int/en_menus/asp/Review-Court/Pages/default.aspx

10. The rule of law and transitional justice in conflict and post-conflict societies : Report of the Secretary-General (Distr.: General, 23 August 2004, S/2004/616). URL: <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/PCS%20S%202004%20616.pdf>

11. Визначення агресії : Резолюція Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй 3314 (XXIX) від 14.12.1974 р. URL: [https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2FRES%2F3314\(XXIX\)&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False](https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2FRES%2F3314(XXIX)&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False)

12. Додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах від 17.03.1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_037#Text

13. Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників від 15.10.1975 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_034#Text
14. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 р. URL: <https://treaties.un.org/pages/showdetails.aspx?objid=08000002800f3586>
15. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 08.06.1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text
16. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III), від 08.12.2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text
17. Додатковий протокол до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію (Протокол IV), від 13.10.1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_894#Text
18. Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників від 17.03.1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_035#Text
19. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20.04.1959 р. (ETS № 30). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text
20. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13.12.1957 р. (ETS № 24) та Протоколи до неї. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text
21. Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах (ETS № 73) від 15.05.1972 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_008#Text

22. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 р. (III Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
23. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text
24. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден від 16.12.1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_167#Text
25. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму від 16.05.2005 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_948#Text
26. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію, від 10.10.1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_266#Text
27. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення від 18.09.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_379#Text
28. Конвенція про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсичної зброї та їх знищення від 10.04.1972 р. URL: <https://treaties.un.org/pages/showDetails.aspx?objid=0800000280101653>
29. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13.01.1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182#Text
30. Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі (Гаага, 18.10.1907 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text
31. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 09.12.1948 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text

32. Конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954 р. URL: <https://treaties.un.org/pages/showDetails.aspx?objid=0800000280145bac>
33. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
34. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. (IV Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
35. Конвенція про незастосування строків давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства від 26.11.1968 р. URL: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-6&chapter=4&clang=_en
36. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12.08.1949 р. (I Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text
37. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі від 12.08.1949 р. (II Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text
38. Конвенція про правопорушення та деякі інші дії, вчинені на борту повітряного судна (Токіо, 14.09.1963 р.). URL: <https://treaties.un.org/doc/db/Terrorism/Conv1-english.pdf>
39. Конвенція про припинення злочину апартеїду та покарання за нього від 30.11.1973 р. URL: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-7&chapter=4&clang=_en
40. Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок від 03.03.1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_024#Text
41. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16.05.2005 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_858#Text

42. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 04.12.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_103#Text

43. Міжнародна конвенція щодо боротьби з підробкою грошових знаків від 20.04.1929 р. URL: <https://treaties.un.org/pages/LONViewDetails.aspx?src=LON&id=563&chapter=30&clang=en>

44. Протокол про вибухонебезпечні предмети – наслідки війни (Протокол V) від 28.11.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c78#Text

45. Протокол про заборону або обмеження застосування мін, мін-пасток та інших пристроїв з поправками, внесеними 3 травня 1996 року (Протокол II з поправками, внесеними 3 травня 1996 року), що додається до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають невибіркову дію, від 03.05.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_310#Text

46. Рекомендація R (91)11 Комітету міністрів державам-членам щодо експлуатації сексу з метою наживи, порнографії, проституції, торгівлі дітьми і неповнолітніми від 09.09.1991 р. URL: https://ips.ligazakon.net/document/mu91358?ed=1991_09_09

47. Римський статут Міжнародного кримінального суду (Рим, 17.07.1998 р.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

48. Статут Міжнародного військового трибуналу для суду та покарання головних військових злочинців європейських країн осі від 08.08.1945 р. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/140950_140950

49. Статут Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця від 01.10.1986 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU86313>

50. Статут Міжнародного трибуналу по Руанді від 08.11.1994 р. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/161108_525193

51. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945 р. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf

52. Угода про першочергові заходи стосовно захисту жертв збройних конфліктів від 24.09.1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_037#Text

Література

Основна література

1. Cherviakova O., Mekheda V. Violations of the laws or customs of war under military law: comparative analysis of international and internal legislation of Ukraine. *Problems of Legality*. 2021. Issue 152. P. 8–18.

2. АБВ. Збройний конфлікт в термінах (Путівник для України) / Дуцик Д., Черниш В., Вороніна В. та ін. Київ : Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, 2019. 90 с. URL: <https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/154287/%d0%90%d0%91%d0%92.%20%d0%97%d0%b1%d1%80%d0%be%d0%b9%d0%bd%d0%b8%d0%b9%20%d0%ba%d0%be%d0%bd%d1%84%d0%bb%d1%96%d0%ba%d1%82%20%d0%b2%20%d1%82%d0%b5%d1%80%d0%bc%d1%96%d0%bd%d0%b0%d1%85.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. Коваль Д. О., Авраменко Р. А. Воєнні злочини. Особливості розслідування міжнародних злочинів, скоєних в контексті збройного конфлікту на Донбасі. Київ : ГО Truth Hounds ; Одеса : Фенікс, 2019. 36 с. URL: <https://truth-hounds.org/wp-content/uploads/2019/12/%D0%92%D0%BE%D1%94%D0%BD%D0%BD%D1%96-%D0%B7%D0%BB%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B8-Truth-Hounds.pdf>

4. Червякова О. В. Відповідальність за воєнні злочини: механізми та процеси відновлення суверенітету та безпеки України. *Форум Права*. 2020. № 61(2). С. 150–162. URL: <http://forumprava.pp.ua/files/150-162-2020-2-FP->

Cherviakova 16.pdf

5. Червякова О. В. Відповідальність за воєнні злочини: через перехідне правосуддя до сталого миру та безпеки України. *Проблеми законності*. 2020. Вип. 150. С. 161–172.

6. Червякова О. В., Ситник Р. В., Гончаренко М. М. Концепція ефективного контролю серед засобів відновлення національної безпеки України. *Право і безпека – Law and Safety*. 2021. № 2(81). С. 42–49.

Додаткова література

1. Beresford A., Wand D. Understanding bricolage in norm development: South Africa, the International Criminal Court, and the contested politics of transitional justice. *Review of International Studies*. Cambridge University Press, 2020. P. 1–21.

2. Cherviakova O. Ensuring national security in a conflict society: processes and mechanisms of transitional justice. *Scientific approaches in jurisprudence : collective monograph / Lohvinenko M., Kordunian I., etc.* International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2020. 213 p. P. 109–116.

3. Genocide, War Crimes and Crimes Against Humanity: A Digest of the Case Law of the International Criminal Tribunal for Rwanda : Human Rights Watch, 15 January 2010. URL: <https://www.refworld.org/docid/4b5438802.html>

4. Jazairi R. Transitional Justice in Syria: The Role and Contribution of Syrian Refugees and Displaced Persons. *Middle East Law and Governance*. 2015. Vol. 7, issue 3. P. 336–359.

5. Johan D. Van der Vyver. The International Criminal Court and the Concept of Mens Rea in International Criminal Law. 12 U. MIA INT'L & COMP. L. REV. 57 (2004). URL: <https://repository.law.miami.edu/umiclr/vol12/iss1/3>

6. Актуальні орієнтири державної політики щодо тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя. Київ, 2020. 31 с. URL: http://www.ppu.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/Posibnyk1_2.pdf

7. Амністія та люстрація: механізми перехідного правосуддя для майбутнього України. Огляд міжнародної практики та національного законодавства : наук.-практ. вид. / Мартиненко О. А., Семьоркіна О. М. Київ, 2020. 84 с.

8. Базове дослідження із застосування правосуддя перехідного періоду в Україні : монографія / за заг. ред. А. П. Буценка, М. М. Гнатовського. Київ : РУМЕС, 2017. 592 с.

9. Діалог в моделі правосуддя перехідного періоду: особливості і функції : наук.-практ. вид. / І. Брунова-Калісецька, Т. Кисельова, О. Мартиненко. Київ, 2020. 60 с.

10. Міжнародний кримінальний суд: Q&A. AMNESTY INTERNATIONAL, 2019. 36 с. URL: https://www.amnesty.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/Mizhnarodnyj-kryminalnyj-sud_broshura-1.pdf

11. Україна – НАТО: невійськова співпраця як спільна відповідь на гібридні загрози : експертне опитування. URL: http://www.ucipr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=524:ukra-na-nato-nev-yskova-sp-vpracya-yak-sp-lna-v-dpov-d-na-g-bridn-zagrozi-ekspertne-opituvannya&catid=13&Itemid=202&lang=ua

12. Уроки та значення Міжнародного кримінального трибуналу щодо колишньої Югославії. URL: <https://www.prostir.ua/?library=uroky-ta-znachennya-mizhnarodnoho-kryminalnoho-trybunalu-schodo-kolyshnoji-yuhoslaviji>

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду. URL: <https://www.icc-cpi.int/>

2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

3. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

4. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

5. Офіційний веб-портал Міністерства оборони України. URL:
<https://www.mil.gov.ua/>

6. Офіційний веб-портал Збройних Сил України. URL:
<https://www.zsu.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри військового права Військово-юридичного інституту. URL:
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedryviiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Кримінальна відповідальність за воєнні злочини». URL:
<https://neik.nlu.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=1409>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції та семінарські заняття; систематично й активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні кейсів; якісно виконувати письмові та практичні завдання тощо. Семінарські заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових (науково-практичних) конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези доповідей та ін.

Обов'язковою вимогою є дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції, цитування

актів, судової практики тощо). Курсанти також мають можливість користуватися ноутбуками, планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за воєнні злочини» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни *на семінарських заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань, робота над кейсами, захист реферату за ініціативи курсанта тощо. У ході семінарського заняття курсант може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 0,5; 0,75; 1);

контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів в усній (колоквіум) та письмовій (контрольна робота) формах. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки курсанта у вивченні поточного матеріалу.

Впродовж семестру курсанти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань курсантів з навчальної дисципліни є *диференційований залік*. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої курсант допускається до складання диференційованого заліку, становить 25 балів. Максимальна кількість балів, яку курсант може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за воєнні злочини» при підсумковому контролі у формі диференційованого заліку:

Поточний контроль				Індивідуальна робота курсантів	Підсумковий контроль (диференційований залік)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
Семінарські заняття	Колоквіум	Семінарські заняття	Контрольна робота			
max 10	max 6	max 8	max 6	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання (диференційований залік):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на семінарському занятті	Max 1	Високий рівень активності на занятті; глибоке знання матеріалу, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях за темою заняття; розгорнута, повна, правильна відповідь на питання; повна, правильна і переконлива аргументація при вирішенні проблемних правових ситуацій; засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою за темою заняття; вільна орієнтація у правових джерелах та судовій практиці за темою заняття; усунення прогалин або неточностей у відповідях інших курсантів; високий рівень засвоєння практичних навичок за певною темою.
	0,75	Середній рівень активності на занятті; неповне, неточне розкриття питання, розв'язання практичних завдань з окремими помилками; засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою за темою заняття; часткове використання правових джерел за темою заняття; середній рівень засвоєння практичних навичок за певною темою.
	0,5	Низький рівень активності на занятті; значна неповнота, суттєві неточності та прогалини у відповіді на питання; розв'язання окремих практичних завдань з теми; вирішення проблемних правових ситуацій з істотними помилками; суттєві прогалини в опануванні рекомендованої літератури за темою заняття; низький рівень засвоєння практичних навичок за певною темою.
	Min 0	Відсутність знань по жодному з питань плану семінарського заняття; не розв'язання практичних

		завдань.
Колоквіум / Контрольна робота	Мах 6	Всебічне, систематичне і глибоке знання програмного матеріалу; бездоганне засвоєння спеціальної літератури; демонстрація курсантом здатності до самостійного використання отриманих знань у практичній роботі.
	4	Виявлення курсантом в достатній мірі знань основного програмного матеріалу; засвоєння релевантної навчальної літератури та демонстрація курсантом умінь орієнтуватися в ній; розкриття всіх питань без помилок, але з незначною неповнотою у відповіді на питання.
	2	Виявлення курсантом мінімально необхідних знань матеріалу; допущення помилок, суттєвих неточностей і погрішностей у відповіді; неповне розкриття питань.
	Min 0	Повне незнання програмного матеріалу.
Оцінка індивідуальної роботи курсантів:		
Наукова доповідь	Мах 10	<p>Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, судова практика, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Проведено соціологічне дослідження – опитування, анкетування тощо. Наведені посилання на використані джерела.</p> <p>Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу робота містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.</p>
	8	<p>Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство, релевантну правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані інформаційні джерела.</p> <p>Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості</p>

		проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить аргументовані авторські висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.
	6	Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових літературних джерел, законодавство, правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить окремі авторські висновки.
	4	Робота недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела. Наявна незначна кількість посилань на судову та / або правозастосовну практику. Представлена робота не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	2	Робота недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до правозастосовної практики. Представлена робота не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена робота не відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня; містить ознаки академічної недоброчесності.
Реферат	Max 10	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить

		некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	7	Переважає більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Написання та опублікування тез доповіді на конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.
Диференційований залік Зараховано	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.

	50	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	45	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	40	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	35	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
Не зараховано	Min 0	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

Шкала підсумкового педагогічного контролю (диференційований залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34